

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Vår ref.:

11/2119

Dato:

10.11.2012

Specsavers Optikk Leborg ikke handler i strid med kravet til universell utforming

Ombudet kom til at en virksomhet ikke bryter plikten til universell utforming i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9, da virksomheten flyttet til nye og bedre lokaler.

Virksomheten holdt til i lokaler hvor det var trapp i inngangspartiet, noe som gjorde at kunder som er rullestolbrukere ikke kom inn i lokalet. Virksomheten vurderte først å utbedre inngangspartiet sitt, men valgte til slutt å flytte til andre lokaler, som ikke hadde trapp eller andre hindre i oinngangspartiet.

Saksnummer: 11/2119.

Dato: 19. oktober 2012.

Lov: Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9.

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Likestillings- og diskrimineringsombudet bygger på partenes skriftlige redegjørelser i sin fremstilling av sakens bakgrunn.

Likestillings- og diskrimineringsombudet har mottatt en klage fra Tor Odberg Hansen på at inngangspartiet til Specsavers Optikk Leborg i Sigurds gate 5 i Larvik er utformet slik at bevegelsehemmede ikke kommer inn i lokalene til virksomheten. Vedlagt klagen var et bilde av virksomhetens inngangsparti. Bildet viser at det er ett stort og høyt trappetrinn i inngangspartiet.

Innehaver av virksomheten, Morten Leborg, viser til at de etter informasjonsmøtet i Larvik i regi av Likestillings- og diskrimineringsombudet den 17. januar 2012, tok kontakt med sivilarkitekt Ivar Ketilson. Ketilson skulle tegne en rampe og få den godkjent av Larvik kommune, og virksomheten anslo at rampen skulle være ferdigstilt innen 1. oktober 2012. Saken ble derfor stilt i bero.

I en e-post til ombudet av 4. juni 2012 kunne Leborg imidlertid opplyse at virksomheten hadde flyttet til nye lokaler med adresse Torget 7, ved Amfi kjøpesenter. Den nye butikken åpnet 18. juni 2012. Leborg opplyser videre at det nye lokalet har alt på en flate og inngangsdøren har en terskel på bare 1 centimeter. Leborg har i ettertid på anmodning fra ombudet sendt et bilde av det nye inngangspartiet som dokumentasjon, samt kopi av e-post hvor eier av lokalene i Sigurds gate 5 bekrefter oppsigelsen av leieforholdet.

Rettslig grunnlag

Ombudet har kompetanse til å gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (dtl), jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter dtl § 9. Dtl § 9 tredje ledd pålegger offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon.

Med universell utforming menes tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske

forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf. § 9 andre ledd. Dette betyr at virksomhetens fysiske fasiliteter som skal benyttes av allmennheten, skal tilrettelegges på en slik måte at flest mulig kan benytte disse. Det er hovedløsningen som skal være gjenstand for tilretteleggingen. Det vil derfor i utgangspunktet være i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming rekker så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører.

Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, om virksomhetens funksjon er av offentlig art, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen, virksomhetens ressurser, sikkerhetsmessige hensyn og vernehensyn. Det kan også legges vekt på andre forhold.

Dersom ombudet kommer til at det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, betyr ikke det at virksomheten kan la være å foreta seg noe. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 13 vil det være opp til innklagede å sannsynliggjøre at det ikke har forekommet diskriminering i strid med loven, dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd.

Ombudets vurdering

Specsavers i Larvik er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter dtl § 9. Virksomheten har derfor plikt til å tilrettelegge

inngangspartiet slik at det kan benyttes av allmennheten på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, vil ha tilgang til virksomhetens tjenester og service.

Ombudet tar ikke stilling til om virksomheten som sådan er universelt utformet. Det ombudet skal ta stilling til er om de påklagede forhold hos Specsavers, inngangspartiet, tilfredsstillende kravet til universell utforming. Standard Norge har utarbeidet veileder for universell utforming av byggverk. Her gis veiledning og mål for hvordan blant inngangspartier kan utformes for å tilfredsstillende standarden universell utforming. I sin vurdering av virksomhetens tilgjengelighet tar ombudet utgangspunkt i disse veiledende anbefalinger.

Ombudet viser til at det følger av NS 11001 1:2009 punkt 7.4 at:

"[...] Det skal ikke være nivåforskjeller mellom gulv ute og gulv inne ved inngangspartiet. Hvis døren har terskel skal den ikke bygge mer enn 25 mm over gulvnivå [...]."

Følgelig er ikke inngangspartiet universelt utformet.

I denne saken har innehaver av Specsavers vist til at de fremfor å utbedre inngangspartiet til lokalene, valgte å flytte til andre lokaler i nærområdet som har god tilgjengelighet også for rullestolbrukere. De nye lokalene har trappefri adkomst og inngangsdøren har en terskel på én centimeter, noe som godtas for universelt utformede inngangspartier, jf. NS 11001 1:2009 punkt 7.4 (se ovenfor).

Ombudet mener at det er meget positivt at Specsavers har utbedret manglende tilgjengelighet for personer med nedsatt bevegelsesevne ved å flytte til nye lokaler. På bakgrunn av dette mener ombudet at virksomheten nå på en tilfredsstillende måte sikrer tilgjengelighet for rullestolbrukere.

Konklusjon

Ombudet konkluderer med at Specsavers Optikk Leborg ikke handler i strid med kravet til universell utforming, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Oslo, 10.11.2012

Sunniva Ørstavik

likestillings- og diskrimineringsombud